

förslag som syftar till att denna situation skall kunna bemästras så snart som möjligt. Om detta inte sker hotar mycket allvarliga problem att uppstå vad gäller inre marknadens sätt att fungera. Dessutom bör man offentliggöra befintlig statistik och snarast

anordna en vetenskaplig konferens. Att snabbt klargöra Europeiska unionens politik på detta område är därutöver av avgörande betydelse för relationerna till omvärlden.

Bryssel den 28 april 1999.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Kommissionens förslag till priser på jordbruksprodukter (1999/2000)"⁽¹⁾

(1999/C 169/09)

Den 23 mars 1999 beslutade rådet att i enlighet med artiklarna 43 och 198 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som ansvarade för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 8 april 1999. Föredragande var Rudolf Strasser.

Vid sin 363:e plenarsession den 28-29 april 1999 (sammanträdet den 28 april) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 90 röster för, 2 emot och 4 nedlagda röster.

1. Sammanfattning av kommissionens förslag

1.1. Jordbruket 1998

1.1.1. Odlingssäret 1998 kännetecknades av en utpräglad försämring av läget på jordbruksmarknaderna för en del produkter. Den ekonomiska och finansiella krisen i vissa tredje länder har framför allt drabbat marknaderna för griskött och nötkött.

1.1.2. Världsmarknadspriserna för spannmål har fallit till den lägsta nivån på fem år efter två på varandra följande rekordskördar. Efterfrågan på världsmarknaderna ökar inte längre lika snabbt. Interventionslagren för spannmål, framför allt korn och råg, hade mot slutet av 1998 vuxit till 16 miljoner ton och förorsakade också sjunkande priser.

1.1.3. Medan priserna sjönk för de flesta produkter var det endast priserna för frukt (utom citrusfrukter), vin, potatis och nötkött som steg.

1.2. Utvecklingen av jordbruksproduktionen

1.2.1. 1998 års skörd på cirka 208 miljoner ton spannmål (en ökning på 2,1 % jämfört med 1997) innebar ett nytt rekord. Detta beror på att avkastningen ökade med 4,2 %. Även skörden av oljehaltiga växter ökade — med 6,5 % till 15,5 miljoner ton, varav 14,2 miljoner ton skall användas som livsmedel.

1.2.2. Produktionen av sockerbetor minskade kraftigt (på grund av minskade arealer: 7,5 %, och minskad avkastning: 5 %). Även produktionen av olivolja minskade kraftigt (med 500 000 ton).

1.2.3. Mjolkproduktionen antas ha minskat litet (till 120 miljoner ton) och produktionen av nötkött antas ha minskat med 4,2 % till 7,5 miljoner ton.

1.2.4. Å andra sidan har produktionen av griskött ökat med cirka 6,5 %, av fjäderfakött med 2,1 % och av får- och getkött med 2,9 %.

⁽¹⁾ EGT C 59, 1.3.1999, s. 1-27.

1.3. Utvecklingen av jordbrukens inkomster

1.3.1. Enligt de första bedömningarna från Eurostat har jordbrukens inkomster inom EU minskat med i genomsnitt 3,9 % per årsarbetsenhet under 1998. Kommissionen anger följande orsaker:

- minskningen av köttpriserna (framförallt beträffande gris-kött — minus 26,1 %),
- minskningen av subventionerna till jordbrukssektorn (minus 6,2 %),
- en avsevärt långsammare minskningstakt av antalet sysselsatta inom jordbruket.

1.3.2. Subventionerna utgör för närvarande i genomsnitt 29 % av jordbruksinkomsterna inom EU. Det beror på den övergång som delvis skett från marknadsprisstöd till direkt inkomststöd.

1.4. Budgetsituationen

1.4.1. För år 1999 anslår kommissionen 40,953 miljarder euro till EUGFJ:s garantisektion, vilket ligger långt under jordbruksdirektivets 45,188 miljarder euro.

1.5. Kommissionens prisförslag

1.5.1. Kommissionen hänvisar till att det på grund av reformerna endast är några få parametrar för förvaltningen av marknaderna som ännu fastställs på årlig basis. Man hänvisar också till diskussionen om de föreslagna reformerna inom ramen för Agenda 2000. Därför föreslår kommissionen, med ett fåtal undantag, att de gällande beloppen skall bibehållas i de fall där beslut måste fattas. Det gäller de institutionella priserna, subventionerna och de månatliga tilläggen för spannmål och ris.

1.5.2. Den enda ändring som kommissionen föreslår jämfört med nuvarande regler för spannmål gäller konstbevattnade arealer: i enlighet med förslagen i Agenda 2000 skall minskningen av kompensationsutbetalningarna vara proportionell (1:1) om den övre gränsen för konstbevattnad areal överskrider under regleringsåret 1999/2000 och inte 1,5 gånger procent-satsen av överskridandet som föreskrivs i förordning (EEG) 1765/92.

1.5.3. För sockersektorn föreslås att den månatliga ersättningen för lagringskostnader skall minskas från 0,38 euro till 0,33 euro per 100 kg med hänsyn till de lägre räntorna. Kommissionen anser dessutom beträffande Italien att det inte skall fastställas något härlett (högre) interventionspris för vitsocker eftersom landet inte är ett område med underskott.

1.5.4. Trots att kommissionen anser att man beträffande paddyris kunde ha föreslagit en minskning av de månatliga tilläggen till interventionspriset — eftersom detta pris sänks — avstår den från detta på grund av den svåra marknadssituationen för ris.

1.5.5. Beträffande vin föreslås en uppsättning åtgärder för övergångsperioden tills reformen av den gemensamma organisationen av marknaden för vin träder i kraft den 1 augusti 2000.

1.5.6. Beträffande tobak ser kommissionen inget behov av något förslag eftersom den lade fram ett förslag den 6 november 1998 om garantitrösklar (kvoter) och nivå på bidragen för åren 1999 till 2001.

1.5.7. För utsäde föreslås ett par ändringar i grundförordningen. När det gäller ris och hampa är syftet att skapa överensstämmelse mellan lagstiftningen för utsäde och föreskrifterna för motsvarande produkter.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Ekonomiska och sociala kommittén har avgivit ett omfattande yttrande om de reformer av den gemensamma jordbrukspolitikerna som kommissionen föreslår inom ramen för Agenda 2000. Kommittén avstår därför från att åter gå in på de enskilda punkterna i reformen av gemensamma jordbrukspolitikerna i samband med yttrandet om prispaketet 1999/2000. Vi beklagar dock att kommissionen — bortsett från ett fåtal undantag — knappast har visat sig beredd att ta till sig argument för och förslag till andra utformningar av reformerna, som t.ex. ESK har lagt fram. Det är positivt att såväl jordbruksministrar som stats- och regeringschefer har insett att det är nödvändigt att göra förändringar i kommissionens förslag, vilka delvis motsvarar dem som ESK ansåg nödvändiga i sina yttranden om lagförslagen till jordbruksreformerna.

2.2. Kommittén ser med stor oro på inkomstutvecklingen för lantbrukarna i de flesta medlemsstaterna, med särskilt kraftiga inkomstminskningar i vissa medlemsstater. Den stora minskningen av jordbrukets inkomster måste betraktas som mycket kritisk även av det skälet att man har anledning att räkna med ytterligare minskningar på grund av prisutvecklingen för viktiga jordbruksprodukter under 1999 och därför att reformen av jordbrukspolitikerna medför en ytterligare press på lantbrukarnas inkomster.

I detta sammanhang kan man konstatera att införandet av euron i de flesta medlemsstater har lett till att de institutionella priserna — uttryckta i nationella valutor — har minskat. Det är bara i ett fåtal stater som dessa förluster genom uppskrivningen kompenseras.

2.3. Som ett av huvudskälen till de minskade inkomsterna anger kommissionen "en avsevärt långsammare minskningstakt av antalet sysselsatta inom jordbruket".

Den stigande arbetslösheten inom EU är fortfarande ett av de stora olösta problemen. Många landsbygdsområden är särskilt drabbade av den. Det innebär också att det har blivit — eller blir — allt svårare för lantbrukarna i många regioner att finna försörjningsmöjligheter utanför jordbruket. Detta påverkar givetvis strukturomvandlingen inom jordbruket. Därför anser ESK att lösningen på de allt svårare inkomstproblemen inte ligger i att många lämnar jordbruket. Den främsta orsaken till inkomstminskningen under de senaste åren är dock den negativa prisutvecklingen för viktiga jordbruksprodukter.

Kommittén påminner om att den i yttrandet om prispaketet för 1997/1998 föreslog att man skulle studera effekterna av inkomstutvecklingen i jordbruket på den totala sysselsättningen.

2.4. ESK kan inte dela kommissionens uppfattning att den övergång som delvis skett från marknadsprisstöd till direkt inkomststöd "allmänt [har] bidragit till att säkerställa att jordbruksinkomsten befästs och att dess nivå blir mer stabil över tiden". De stora minskningarna av inkomsterna i vissa medlemsstater motsäger denna tes. Det visar sig att även högre direktstöd inte kan utjämna inkomstförluster som beror på marknadens fluktuationer. Därför måste man konsekvent använda de instrument som finns för att styra marknaden.

2.5. Kommittén är medveten om att oförutsedda händelser som finanskriserna i Sydostasien och krisen i Ryssland hade stora följder för avsättningen, och därmed prisbildningen, för viktiga jordbruksprodukter. Denna utveckling motsäger de antaganden som i kommissionens långsiktiga perspektivstudier utgjorde en del av basen för reformen av jordbrukspolitiken. Dessutom visar förra årets händelser att man i viss mån inte kan avstå från marknadsordningarnas instrument

— för att å ena sidan reglera produktionen på ett lämpligt sätt

— och å andra sidan för att inte helt utsätta EU:s jordbrukare för världsmarknadens bristande balans.

Kommittén konstaterar med intresse att USA som en reaktion på krisen på viktiga jordbruksmarknader har korrigerat den nya väg man slog in på för jordbrukspolitiken genom "Fair Act". I motsats till EU handlade den amerikanska administrationen snabbt, vilket gav det amerikanska jordbruket konkurrensfördelar.

2.6. Kommittén är kritisk mot att kommissionen i alla fall reagerade för långsamt på krisen på marknaden för griskött. Det gäller både för stödet till privat lagerhållning och för höjningen av exportbidragen.

2.6.1. Kommittén väntar sig att kommissionen i god tid kommer att tillgripa befintliga marknadsordningsmekanismer för att förhindra prisfall som annars skulle leda till inkomstbortfall för de flesta lantbrukare.

2.7. Kommittén har redan vid flera tillfällen uppmanat kommissionen att noga undersöka vilka effekter den gemensamma jordbrukspolitiken och reformerna av denna, framför allt minskningen av producentpriserna för jordbruksprodukter, får för konsumentpriserna, livsmedelskvaliteten, hälsan, miljön, sysselsättningen och landsbygdsområdena. Vi beklagar att kommissionen ännu inte har lagt fram en sådan omfattande analys som vi fortfarande anser nödvändig.

2.8. Kommittén påpekar att det inte heller under 1998 infördes några ytterligare åtgärder för att öka odlingen av förnybara energikällor och råvaror för industriella ändamål. Det är beklagligt att det inte heller i detta prispaket tas några initiativ på detta område. Tvärtom ändras årligen villkoren för odling av förnybara råvaror så att man ingalunda kan tala om stabila villkor för denna allt viktigare produktionsgren. Andelen oljeväxter som inte är avsedda för livsmedelsproduktion har dessutom minskat starkt.

2.9. Kommittén hoppas att de förestående uppgifterna kan lösas trots kommissionens kollektiva avgång och att det inte heller på områden som är viktiga för jordbruket och livsmedelssektorn uppträder någon osäkerhet om framtiden.

3. Särskilda kommentarer

3.1. Spannmål

3.1.1. Kommittén konstaterar att inga ändringar föreslås för de institutionella priserna och bidragen för spannmål.

3.1.2. Kommittén välkomnar att kommissionen inte minskar de månatliga tilläggen. Det är också i framtiden viktigt att bibehålla dessa tillägg på minst den hittillsvarande nivån.

3.1.3. Kommittén bifaller kommissionens förslag att minskningen av kompensationsutbetalningarna som sanktion för överskridande av konstbevattnad areal inte längre skall ske med 1,5 gånger, utan att den skall vara proportionell. Detta leder till en förenkling av systemet.

3.1.4. Eftersom prispressen på spannmål har ökat ytterligare och interventionslagren under året har vuxit ytterligare anser kommittén dels att nedläggningskvoten på 10 % bör bibehållas för skörden år 2000, dels att marknadsstabiliserande åtgärder bör vidtas. Dessutom anser kommittén att den högsta fukthalten för spannmålsinterventioner liksom hittills skall fastställas till 15 %.

3.2. Ris

3.2.1. Kommittén välkomnar kommissionens förslag att inte minska de månatliga tilläggen för att på detta sätt möta den svåra situationen på marknaden för ris.

3.2.2. Med hänsyn till denna svåra situation förväntar sig kommittén att alla instrument utnyttjas för att stabilisera marknaden innan reformen av den gemensamma organisationen av marknaden för ris genomförs.

3.3. Socker

3.3.1. Kommittén anser att kommissionen än en gång skall undersöka om den föreslagna minskningen av den månatliga ersättningen för lagringskostnader verkligen kan motiveras. Den stabila räntenivå som kommissionen hänvisar till motsägs nämligen bland annat av att införandet av euron den 1 januari 1999 ledde till en minskning av priset på sockerbeter och socker med i genomsnitt 1,54 % i nationella valutor. Dessutom måste man noga undersöka om situationen i Italien verkligen är sådan att inget härlett interventionspris för socker skall fastställas.

3.4. Fiberväxter

3.4.1. Kommittén välkomnar att ingen minskning av stödet till lin och hampa föreslås detta år i motsats till tidigare år.

3.4.2. Kommittén föreslår en förvaltningsreform t.ex. genom att inte flera blanketter behöver fyllas i för stöden. Dessutom vill vi påpeka att den nuvarande regleringen med koefficienter för lin kräver en omfattande administration och skapar konkurrensnackdelar i vissa EU-regioner. Därför borde man även i detta avseende eftersträva en förenkling genom att avskaffa koefficientreglerna.

3.5. Vin

3.5.1. Beträffande vin delar kommittén kommissionens åsikt att nu gällande regleringar skall bibehållas tills reformen träder i kraft. Av samma skäl bör man också bibehålla prispaketets kompletterande åtgärder och undantagsregler för vissa medlemsstater.

3.6. Frukt och grönsaker

3.6.1. Kommittén konstaterar att inga ändringar föreslås i den gemensamma ordningen av marknaden för frukt och grönsaker efter reformen 1997.

3.6.2. Kommittén ser kritiskt på de minskade anslagen till denna viktiga sektor eftersom det uppstått en stark prispress på citrusfrukter bland annat genom förändringen av bidragssystemet.

3.7. Utsäde

3.7.1. Kommittén noterar kommissionens förslag till ändring av grundförordningen för utsäde. Vi vill påpeka att förslaget till fastställande av stöd för flerårigt rajgräs (*Lolium perenne* L.) innebär en minskning för en viss sortgrupp, vilket missgynnar ett antal producenter av utsäde.

3.8. Animalieproduktion

3.8.1. Kommittén konstaterar att inga ändringar av de institutionella priserna eller bidragen föreslås för mjölk, samt för nöt-, får-, get- och griskött. Med hänsyn till den betydelse priserna på animalieproduktionen har för jordbrukarnas inkomster uppmanar vi kommissionen att fullt ut tillämpa existerande instrument för att avlasta marknaden, särskilt för att förbättra situationen på marknaden för griskött.

3.8.2. Kommittén anser att undantagsregeln med en begränsning till 90 djur i de nya tyska förbundsstaterna skall bibehållas.

Bryssel den 28 april 1999.

*Ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI